

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 55/2017-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. februára 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Jánom Krnáčom, Námestie SNP 70/36, Zvolen, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 271/2014 z 25. augusta 2016 a jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] odmieta pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED]; [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED] (spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 271/2014 z 25. augusta 2016 (ďalej len uznesenie najvyššieho súdu“) a jemu predchádzajúcim postupom.

2. Zo sťažnosti vyplýva:

„... Žalobným návrhom podaným na Okresnom súde Zvolen... sa sťažovatelia I. a II. ako žalobcovia voči žalovaným... domáhali určenia, že hranica medzi pozemkami... v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov a pozemkom... v bezpodielovom spoluvlastníctve žalovaných prechádza bodmi 1, 2, 3, 4, a 5...,

že žalovaní sú povinní vydať žalobcom časť pozemku...,

že žalovaným sa zakazuje odvádzať a vypúšťať dažďovú, splaškovú a povrchovú vodu na pozemky...

... Okresný súd Zvolen rozsudkom zo dňa 14.06.2011, sp. zn. 14 C/124/2006-470 žalovaným uložil zákaz odvádzať splaškovú vodu na pozemky... Vo zvyšujúcej časti... žalobu zamietol.

... Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo dna 11.12.2012, sp. zn.: 14 Co/347/2011-601, po doplnení dokazovania zmenil rozsudok okresného súdu v zamietajúcej časti tak, že určil priebeh hraničnej čiary medzi pozemkami... v bezpodielovom spoluvlastníctve žalobcov... a pozemkom... v bezpodielovom spoluvlastníctve žalovaných... určil, že žalovaní... sú povinní vydať žalobcom časť pozemku... zakázal žalovaným odvádzať dažďovú vodu na pozemky... a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

... Rozsudok krajského súdu napadli žalovaní dovolaním...

... Najvyšší súd... uznesením zo dňa 25.08.2016 sp. zn. 6 Cdo 271/2014 rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 11.12.2012, sp. zn.: 14 Co/347/2011-601, okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti, ako aj uznesenie Okresného súdu Zvolen zo dňa 11.06.2013, sp. zn. 14 C/124/2006, zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie...

... Najvyšší súd v dovolacom konaní porušil základné práva sťažovateľov na súdnu ochranu a spravodlivý proces najmä s ohľadom na nasledovné zistenia :

- v napádanom uznesení o zrušení druhostupňového rozhodnutia sa najvyšší súd odklonil od skutkových a právnych zistení a záverov produkovaných odvolacím súdom a vyslovil iné skutkové závery a právne posúdenie oproti zrušujúcemu rozhodnutiu. Súčasne sa rozhodnutie o dovolaní odkláňa od ustálenej rozhodovacej praxe v otázkach podmienok a kritérií pre nadobudnutie vlastníctva vydržaním.

Odvolací súd východisko pre vynesenie rozsudku zo dňa 11.12.2012 založil na vyhodnotení súhrnu všetkých produkovaných dôkazov a skutkových okolnostiach...

Na zmenu prístupu zo strany dovolacieho súdu k skutkovému stavu a právnenému posúdeniu veci nemali sťažovatelia možnosť reagovať, resp. konať ako účastníci (strany) civilného sporového konania pred dovolacím súdom;

- najvyšší súd ako súd dovolací svojim nevyváženým postupom a rozhodnutím porušil i princíp rovnosti a kontradiktórnosti súdneho konania účastníkov (strán konania), nakoľko sa zaoberal a zohľadnil výlučne argumentačné tvrdenia žalovaných , naproti tomu skutkovej a právnej argumentácii sťažovateľov nevenoval prakticky žiadnu pozornosť...;

- možnosť sťažovateľov konať pred súdom najvyšší súd zúžil aj produkovaním závažnosti ním vysloveného právneho názoru, vylučujúcej akúkoľvek ďalšiu efektívnu a účinnú možnosť právnej ochrany sťažovateľov pred všeobecným súdom;

- odôvodnenie skutkových a právnych záverov (posúdenia) vyslovených v dovolacom rozhodnutí najvyšší súd obmedzil na všeobecné, neurčité a nepreskúmateľné formulácie..., vo svetle ktorých vyznieva uznesenie dovolacieho súdu ako rozhodnutie arbitrárne...;

- dovolací súd prehliadol zmenu (prevod) vlastníckych vzťahov k pozemku KN C parc. č. 12803/3 a aj týmto spôsobom sťažovateľke III. odňal možnosť konať pred súdom;

- odôvodnenie, rozhodnutia o dovolaní, nespĺňa kritériá kladené, ústavnoprávnou úpravou a judikatúrou a takýto stav znamená odňatie možnosti sťažovateľov konať pred súdom. Zo zdôvodnenia napádaného dovolacieho uznesenia nie je zrejmé ani to, z akých skutkových východísk a dôkazov najvyšší súd vyvodil právne závery o jednotlivých atribútoch držby spornej plochy žalovanými (dobromyselnosť , oprávnenosť , nepretržitosť, spôsobilosť predmetu držby);

- nedostatočne odôvodnený a preskúmateľný je aj postup dovolacieho súdu z hľadiska uplatnenia Občianskeho súdneho poriadku a Civilného sporového poriadku (postup súdu nie je zrozumiteľný a jasný v tom zmysle, v akom rozsahu a ustanoveniach na prípad aplikoval normy Občianskeho súdneho poriadku a v akom rozsahu normy Civilného sporového poriadku) .

... Vyslovením záveru o vydržaní dotknutej plochy pozemku pare. č. 12803/3 najvyšší súd zasiahol aj do vlastníckeho práva sťažovateľov I. a II. k tomuto pozemku a možnosti jeho uplatnenia (ktoré im prináležalo do darovacieho prevodu tohto pozemku na dcéru) a tiež do vlastníckeho práva sťažovateľky III. (ktoré jej prináleží od nadobudnutia pozemku od rodičov...“

3. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné práva sťažovateľov na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, boli konaním a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. augusta 2016, spis. zn. 6 Cdo 271/2014 porušené.

2. Základné právo sťažovateľov podľa čl. 12 ods. 1 a čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, bolo konaním a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. augusta 2016, spis. zn. 6 Cdo 271 /2014 porušené.

3. Zrušuje sa uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 25. augusta 2016, spis. zn. 6 Cdo 271/2014, a vec sa v rozsahu zrušenia vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby o nej znovu konal a rozhodol. “

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

6. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Sťažovatelia namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd zrušil rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 14 Co 348/2011 z 11. decembra 2012 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) a uznesenie Okresného súdu Zvolen č. k. 14 C 124/2006-631 z 11. júna 2013 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

8. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že

právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

9. Vzhľadom na to, že napadnutým uznesením najvyšší súd zrušil rozsudok krajského súdu, je zrejmé, že vecou sťažovateľov sa opätovne budú zaoberať všeobecné sudy.

10. Keďže uplatnenie právomoci krajského súdu vo veci sťažovateľov predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, je potrebné považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím krajského súdu za predčasné.

11. Ústavný súd zdôrazňuje, že ani zo skutočnosti, že najvyšší súd v napadnutom uznesení vyslovil, že v ďalšom konaní je jeho právny názor záväzný podľa § 455 Civilného sporového poriadku, nemožno vyvodiť záver, že sťažovatelia vyčerpali všetky účinné prostriedky nápravy na ochranu ich označených práv. Sťažovatelia budú mať možnosť uviesť v konaní pred krajským súdom všetky námietky, ktoré uvádzajú v sťažnosti podanej ústavnému súdu, a povinnosťou krajského súdu bude sa s týmito námietkami riadne vysporiadať. Ústavný súd zároveň uvádza, že v tomto štádiu konania nie je možné ani prejudikovať rozhodnutie krajského súdu a ani vylúčiť prípadnú možnosť podať proti rozhodnutiu krajského súdu dovolanie.

12. Pokiaľ by ústavný súd rozhodoval o sťažnosti bez toho, aby o námietkach v nich obsiahnutých mal možnosť rozhodnúť všeobecný súd (v prípade sťažovateľov krajský súd, resp. prípadne najvyšší súd ako súd dovolací), postupoval by v rozpore so zásadou subsidiarity, ktorú pri uplatňovaní svojej právomoci je povinný rešpektovať a ktorá je okrem iného aj odrazom princípu minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov. Z uvedeného možno vyvodiť, že ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou sťažovateľov pred rozhodnutím krajského súdu, mohol by nepripustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov.

13. Z týchto dôvodov sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady *ratione temporis* ju pri predbežnom prerokovaní odmietol ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2017